

Repertoriumnummer 2020 / 139
Datum van uitspraak 14 januari 2021
Rolnummer 2019/AB/936
Beslissing waartegen beroep 19/410/A

Uitgifte

Uitgereikt aan

op
€
JGR

Arbeidshof te Brussel

zevende kamer

Arrest

COVER 01-00001920113-0001-0011-01-01-1

SOCIALE ZEKERHEIDSRICHT WERKNEMERS - werkloosheid
tegensprekelijk arrest
definitief
kennisgeving per gerechtsbrief (art. 580, 2°, Ger. W.)

RIJKSDIENST VOOR ARBEIDSVOORZIENING, ON 0206.737.484, met zetel te 1000 BRUSSEL, Keizerslaan, 7, appellant, vertegenwoordigd mr. JACOBS C. loco mr. DE KETELAERE Jacques, advocaat te 3000 LEUVEN, Bondgenotenlaan 155 A

tegen

S geïntimeerde,
vertegenwoordigd mr. HEUSDENS I. loco mr. SNEIJERS Els, advocaat te 3800 SINT-TRUIDEN, Kogelstraat 3

**

*

Na beraad, spreekt het arbeidshof te Brussel het volgend arrest uit:
Gelet op de stukken van de rechtspleging, in het bijzonder op:

- het voor eensluidend verklaard afschrift van het bestreden vonnis, uitgesproken door de arbeidsrechtbank Leuven op 2 december 2019, 2e kamer (A.R. 19/410/A)
- het verzoekschrift tot hoger beroep, neergelegd ter griffie op 27 december 2019,
- de neergelegde conclusies,
- de voorgelegde stukken.

**

*

De partijen hebben hun middelen en conclusies uiteengezet op de openbare zitting van 10 december 2020.

1. PROCEDURE

1.

Bij verzoekschrift, neergelegd ter griffie van de arbeidsrechtbank Leuven op 17 juli 2019, tekende de heer, S beroep aan tegen de beslissing van 7 juni 2019 van de RVA.

Bij vonnis van 2 december 2019 heeft de arbeidsrechtbank Leuven, 2^e kamer, in de zaak met AR nr. 19/410/A, de vordering ontvankelijk en gegrond verklaard.

De eerste rechter oordeelde dat artikel 4 van het K.B. van 10 augustus 1998 een onredelijk verschil in behandeling invoert door de regel inzake medische bijstand niet uit te breiden tot de ongehuwde, wettelijk samenwonende partner van de schoonmoeder van dhr. S. De eerste rechter besloot dat dhr. S. in de periode 1 januari 2019 tot en met 31 maart 2019 wel aanspraak kon maken op onderbrekingsuitkeringen wegens medische bijstand.

2.

Appellante kan zich niet neerleggen bij het hierboven vermelde vonnis en heeft bij verzoekschrift, op 27 december 2019 neergelegd ter griffie van het arbeidshof Brussel, hoger beroep aangetekend.

Daarbij wordt gevorderd het vonnis van de eerste rechter te vernietigen, de oorspronkelijke administratieve herzieningsbeslissing van 7 juni 2019 te bevestigen voor wat betreft het recht op medische bijstand en de oorspronkelijke administratieve beslissing van 8 mei 2019 te bevestigen.

3.

Partijen werden overeenkomstig artikel 747 Ger. W. opgeroepen voor de openbare terechtzitting van 10 december 2020, alwaar zij werden gehoord in de uiteenzetting van hun middelen en besluiten, waarna de debatten werden gesloten.

Mevrouw N. Van den Brande, Advocaat-generaal, heeft op de voormelde zitting mondeling advies verleend.

Appellante heeft ter zitting gerepliceerd op het mondeling advies.

Na beraad doet het arbeidshof Brussel in de Nederlandse taal als volgt uitspraak.

2. ONTVANKELIJKHEID VAN HET HOGER BEROEP

Het aangevochten vonnis werd overeenkomstig artikel 792, 2^e lid Ger. W. met een gerechtsbrief van 6 december 2019 door de griffier van de arbeidsrechtbank Leuven aan de partijen ter kennis gebracht.

Appelante tekende hoger beroep aan bij verzoekschrift dat op 27 december 2019 werd neergelegd op de griffie van het arbeidshof Brussel.

Het hoger beroep werd overeenkomstig de artikelen 1051, eerste lid Ger. W. tijdig en regelmatig naar de vorm ingesteld, zodat het ontvankelijk is.

3. STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

3.1. Standpunt van appellante

1.

Door geïntimeerde werden 3 aanvragen voor 1/5-loopbaanonderbreking in het kader van medische bijstand ingediend.

De medische bijstand zou verleend worden aan de stiefvader van de echtgenote van geïntimeerde.

De medische bijstand werd door appellante twee keer goedgekeurd, maar bij de indiening van de derde aanvraag werd het ontbreken van de verwantschap vastgesteld en werd de aanvraag geweigerd. De stiefvader bleek immers niet gehuwd te zijn met de moeder van de echtgenoot van geïntimeerde.

Er werd dan ook een terugvordering opgemaakt voor de eerste twee aanvragen.

Geïntimeerde heeft daartegen beroep aangetekend en de eerste rechter oordeelde dat in de wetgeving het verschil in behandeling tussen een stiefvader die gehuwd is met de schoonmoeder enerzijds en de stiefvader die wettelijk samenwoont met de schoonmoeder, niet redelijk verantwoord is.

2.

Luidens artikel 3 K.B. van 10 augustus 1998 kunnen de werknemers hun voltijdse arbeidsprestaties verminderen met 1/5 voor het verlenen van bijstand of verzorging aan een gezins- of familielid dat lijdt aan een zware ziekte.

Onder gezinslid wordt verstaan elke persoon die samenwoont met de werknemer, terwijl als familielid wordt omschreven de bloedverwanten tot de tweede graad en de aanverwanten tot de eerste graad van de werknemer. Wanneer de werknemer wettelijk samenwonend is, worden ook de ouders tot de eerste graad van de wettelijk samenwonende partner, alsook de kinderen van die wettelijk samenwonende partner, beschouwd als familieleden.

Aanverwantschap is een juridische band die tot stand komt door het huwelijk in de strikte zin en niet door wettelijke of feitelijke samenwoning, zodat geïntimeerde geen medische bijstand kan bekomen voor de wettelijk samenwonende partner van zijn schoonmoeder.

Er is in dit geval geen schending van het gelijkheidsbeginsel, omdat het niet gaat om personen die zich in eenzelfde situatie bevinden. Er werd een duidelijk onderscheid gemaakt tussen de 3 samenlevingsvormen waardoor op het vlak van juridische bescherming deze trapsgewijs geordend worden.

Er werd derhalve een onderscheid ingevoerd tussen verschillende categorieën van personen, waarbij het objectief criterium de al dan niet nauwere band is tussen de loopbaanonderbreker en het zieke familielid. Er wordt van uitgegaan dat deze band hechter is bij gehuwde personen dan bij wettelijk samenwonende personen.

Het is pas bij de 3^e aanvraag dat werd vastgesteld dat de huwelijksband ontbrak tussen de schoonmoeder en de stiefvader.

Appellante tekent beroep aan met betrekking tot deze medische bijstand, maar zal om billijkheidsredenen de terugvordering van de administratieve beslissingen van 27 juni 2019 niet uitvoeren.

3.2. Standpunt van geïntimeerde

1.

Geïntimeerde heeft 1/5-loopbaanonderbreking aangevraagd voor medische bijstand aan de stiefvader van zijn echtgenote, die niet gehuwd is met de moeder van zijn echtgenote.

Tot 2 keer toe heeft appellante dat toegestaan (periodes 1 oktober 2018 – 31 december 2018 en 1 januari 2019 – 31 maart 2019) en pas bij de derde aanvraag werd volgens de RVA vastgesteld dat er geen verwantschap was tussen geïntimeerde en de stiefvader van zijn echtgenote.

Geïntimeerde was er niet van op de hoogte dat zijn situatie mogelijks niet conform de regeling inzake het verlof voor medische bijstand was. Indien de RVA het dossier van geïntimeerde correct had opgevolgd, dan had hij de aanvraag ingediend op naam van de moeder van zijn echtgenote.

Appellante verwijst naar de artikelen 3 en 4 van het K.B. van 10 augustus 1998, maar deze bepalingen schenden het grondwettelijk gelijkheidsbeginsel, aangezien geïntimeerde wel recht zou hebben op onderbrekingsuitkeringen indien de stiefvader wél gehuwd was met de moeder van zijn echtgenote.

Het verschil in behandeling kan wel gesteund zijn op een objectief criterium, maar is niet redelijk verantwoord.

Het Grondwettelijk Hof heeft herhaaldelijk geoordeeld dat een onderscheid tussen wettelijk samenwonenden en gehuwden redelijk is en gebaseerd op een objectief criterium, maar door in artikel 4 K.B. 10 augustus 1998 de regel niet uit te breiden tot de samenwonende partner van de schoonmoeder, wordt een onredelijk verschil in behandeling ingevoerd.

De toetsing van een K.B. kan evenwel niet gebeuren door het Grondwettelijk Hof, maar komt aan de arbeidsgerechten toe.

2.

Ten onrechte verwijst appellante naar een arrest van 5 april 2018 van het arbeidshof Brussel dat handelde over het K.B. van 19 november 1998 en niet over het K.B. van 10 augustus 1998.

In dat specifieke geval werd afwijzend geoordeeld over een ambtenaar die haar loopbaan onderbrak om voor de vader van haar wettelijk samenwonende partner te zorgen.

Doordat de aanvrager samenwoonde met haar partner wiens vader hulp nodig had, hebben zij bepaalde keuzes gemaakt, terwijl in onderhavig geval geïntimeerde niet wettelijk samenwonend maar gehuwd is en het de samenwonende partner van haar moeder is die verzorging behoeft.

De eerste rechter oordeelde terecht dat het hier niet gaat om een vermogensrechtelijke bescherming maar om een louter sociale insteek, gelet op de precaire situatie van de ongehuwde stiefvader van zijn eigen echtgenote. Terecht werd dan ook geoordeeld dat een onredelijk verschil wordt ingevoerd tussen de wettelijk samenwonende en de gehuwde stiefvader.

3.

De RVA stelt voorts onterecht dat geïntimeerde geen gevolg zou hebben gegeven aan de uitnodiging om zijn verweer over te maken.

Per e-mail van 17 mei 2019 heeft geïntimeerde laten weten dat hij 's anderendaags voor 2 weken op vakantie vertrok en dat zijn vakorganisatie daarvan op de hoogte was.

Het vonnis van de eerste rechter dient dan ook te worden bevestigd.

4. BEOORDELING

1.

Geïntimeerde heeft 3 aanvragen ingediend voor 1/5-loopbaanonderbreking met het oog op het verlenen van medische bijstand aan de stiefvader van zijn echtgenote.

De eerste twee aanvragen werden door appellante goedgekeurd omdat op het formulier C61 'schoonvader' als band werd opgegeven, maar bij de derde aanvraag kwam aan het licht dat de stiefvader niet gehuwd maar wettelijk samenwonend was met de moeder van de echtgenote van geïntimeerde, reden waarom bij beslissing van 7 juni 2019 het eerder toegekende recht op medische bijstand, toegekend voor de periode van 1 januari 2019 tot en met 31 maart 2019, werd herzien, dit op grond van de motivering dat de "*verwantschap niet conform de reglementering*" was.

Bij beslissing van 27 juni 2019 werd vervolgens, met betrekking tot de periode 1 oktober 2018 tot en met 31 maart 2019, een bedrag teruggevorderd van 1.274,52 €.

Geïntimeerde heeft beroep aangetekend tegen de beslissing van 7 juni 2019.

De eerste rechter oordeelde dat het beroep gegrond was, aangezien er een onredelijk verschil in behandeling wordt ingevoerd door de medische bijstand te beperken tot de gehuwde partner van de schoonmoeder en niet uit te breiden tot de ongehuwde, wettelijk samenwonende partner van de schoonmoeder.

2.

Het K.B. van 10 augustus 1998 voert, op grond van de artikelen 100 en 102 van de herstellwet van 22 januari 1985 houdende sociale bepalingen, een recht op loopbaanonderbreking in (volledig, halftijds

of voor 1/5) voor de bijstand of verzorging van een zwaar ziek¹ gezinslid of familielid dat lijdt aan een zware ziekte.

Artikel 4 van het K.B. definieert als '*gezinslid*' elke persoon die samenwoont met de werknemer en als '*familielid*' de bloedverwanten tot de tweede graad en de aanverwanten tot de eerste graad van de werknemer. Daaraan wordt nog toegevoegd dat, wanneer de werknemer samenwonend is, ook de ouders tot de eerste graad van de wettelijk samenwonende partner en de kinderen van de wettelijk samenwonende partner als familieleden van de werknemer worden beschouwd.

Onder '*wettelijk samenwonend*' wordt verstaan, de toestand van samenleven zoals geregeld door de artikelen 1475 e.v. B.W.².

Artikel 5 van het K.B. bepaalt dat het bewijs van aangehaalde reden tot schorsing of tot vermindering van de arbeidsprestaties moet worden geleverd door de werknemer bij middel van een attest afgeleverd door de behandelende geneesheer van het zwaar zieke gezinslid of familielid tot de tweede graad, waaruit blijkt dat de werknemer zich bereid verklaard heeft bijstand of verzorging te verlenen aan de zwaar zieke persoon.

3.

Door het B.W. wordt niet op expliciete wijze een definitie gegeven het begrip '*aanverwantschap*', maar uit het geheel van de bepalingen blijkt dat daarmee bedoeld wordt de verwantschap die tot stand komt met de bloedverwanten van de huwelijkspartner.

Bovendien is aanverwantschap de juridische band die werd gecreëerd door het huwelijk in de strikte zin (en niet door wettelijke of feitelijke samenwoning), tussen een persoon en de bloedverwanten van zijn echtgeno(o)t(e) EN tussen een persoon en de echtgenoten van zijn aanverwanten.

Artikel 4 K.B. 10 augustus 1998 voorziet uitdrukkelijk dat voor de gehuwde werknemer de medische bijstand geldt voor familieleden, zijnde de bloedverwanten tot de tweede graad en de aanverwanten tot de eerste graad. Is de werknemer wettelijk samenwonend, dan geldt de medische bijstand ook voor de ouders tot de eerste graad van de wettelijk samenwonende partner.

Een duidelijke wettekst die de bijstand uitdrukkelijk beperkt tot de '*bloedverwanten van de huwelijkspartner*', is niet voor interpretatie vatbaar.

Er kan niet gesteld worden dat de stiefvader van de echtgenote van geïntimeerde een bloedverwant of een aanverwant is van die echtgenote, zelfs ongeacht of die stiefvader gehuwd dan wel wettelijk samenwonend is met de echtgenote van geïntimeerde.

¹ onder zware ziekte wordt verstaan elke ziekte of medische ingreep die door de behandelende arts als dusdanig wordt beschouwd en waarbij de arts oordeelt dat elke vorm van sociale, familiale of emotionele bijstand of verzorging noodzakelijk is voor het herstel.

² Artikel 1475 § 1 B.W.: Onder "*wettelijke samenwoning*" wordt verstaan de toestand van samenleven van twee personen die een verklaring hebben afgelegd overeenkomstig artikel 1476. [...]

Door de eerste rechter wordt terecht verwezen naar de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof waar bij herhaling wordt geoordeeld dat een onderscheid tussen wettelijke samenwoning en gehuwden weldegelijk gebaseerd is op een objectief criterium én redelijk is en dat de juridische toestand van partners verschilt naargelang de enen gehuwd en de andere wettelijk samenwonend zijn.

De situatie verschilt zowel wat betreft de verplichtingen jegens elkaar, als wat betreft de vermogensrechtelijke toestand. Aan de keuze van de samenlevingsvorm zijn verschillende consequenties en voordelen en nadelen verbonden. De partners dienen de gevolgen van hun keuze te aanvaarden, wat niet alleen op vermogensrechtelijk gebied, maar ook op het vlak van sociaalrechtelijke aangelegenheden onmiskenbaar onderscheiden gevolgen heeft.

Het is aan de (arbeids)gerechten om de schending van het gelijkheidsbeginsel, vervat in de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, door een K.B. te beoordelen.

Het arbeidshof oordeelt daarbij dat de eerste rechter ten onrechte op niet gemotiveerde wijze (enkel verwijzend naar de besluiten van huidig geïntimeerde die de eerste rechter zonder meer bijtreedt) oordeelt dat het gelijkheidsbeginsel van artikel 10 en 11 Grondwet werd geschonden en dat het gemaakte onderscheid tussen een gehuwde en een wettelijk samenwonende stiefvader niet redelijk verantwoord is.

In casu is er geen sprake van bloedverwantschap, noch van aanverwantschap, en voorziet het K.B. van 10 augustus 1998 niet in gelijkstellingen.

De wetgever kan uiteraard gelijkstellingen invoeren voor bepaalde sociale voordelen, maar dit is dan de keuze van de wetgever en de arbeidsgerechten kunnen zich niet in de plaats van de wetgever stellen. Er kan alleen maar vastgesteld worden dat in het kader van de thans toe te passen wetgeving, de wetgever geen gebruik gemaakt heeft van de mogelijkheid om gelijkstellingen te voorzien.

Uit het K.B. van 10 augustus 1998 blijkt met andere woorden niet dat, in de context van de verruiming van de samenlevingsvormen die erkend werden in het Burgerlijk Wetboek, het (ook) de bedoeling was de loopbaanonderbreking voor medische bijstand uit te breiden tot de formele bekrachtiging van deze nieuwe samenlevingsvormen, meer bepaald bij het afleggen van een wettelijke verklaring van samenwoning door een geschrift dat tegen ontvangstbewijs wordt overhandigd aan de ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeenschappelijke woonplaats (art. 1476 Burgerlijk Wetboek).

Indien dit laatste de bedoeling zou geweest zijn van de wetgever, dan zou deze ongetwijfeld deze gelijkstelling in deze bewoordingen geformuleerd hebben, wat iedere discussie over de tekst zou uitgesloten hebben.

Terecht verwijst de Advocaat-generaal in haar mondeling advies bij analogie naar de bepalingen van artikel 203 § 2 en artikel 206 B.W., alwaar het gerechtvaardigde onderscheid tussen gehuwde en wettelijk samenwonende partners evenzeer wordt gemaakt inzake de onderhoudsverplichtingen tegenover schoonouders enerzijds en 'kinderen van de vooroverleden echtgenoot waarvan hij/zij niet de vader/moeder is anderzijds. De onderhoudsverplichtingen tegenover de betrokken personen gelden wél voor de gehuwde persoon, maar niet voor de wettelijk samenwonende partner.

Het hoger beroep is dan ook gegrond.

3.

Het arbeidshof neemt er wel akte van dat appellante stelt dat zij om billijkheidsredenen niet tot terugvordering zal overgaan.

In dat verband dient overigens bij analogie te worden verwezen naar het arrest van het Hof van Cassatie van 13 december 2010 (*Soc. Kron.* 2012, 216):

Krachtens artikel 5 MB van 17 december 1991 betreffende de toekenning van onderbrekingsuitkeringen, kan de RVA enkel verzaken aan de terugvordering wegens overmacht en niet in behartenswaardige gevallen, terwijl artikel 22 § 2 Handvest van de sociaal verzekerde dit laatste wel toelaat en geen K.B. daarvan afbreuk doet overeenkomstig dat artikel 22 § 2 voornoemd. De interpretatie volgens dewelke artikel 5 MB van 17 december 1991 de toepassing van artikel 22 § 2 Handvest uitsluit, leidt bovendien tot discriminatie die niet redelijk verantwoord is. De RVA moet derhalve het verzoek om verzaking tot terugvordering van de onderbrekingsuitkeringen ook behandelen als een mogelijk behartenswaardig geval welk begrip, in tegenstelling tot overmacht, niet vereist dat de gebeurtenis een onvoorzien en onvermijdbaar karakter vertoont.

OM DEZE REDENEN

HET ARBEIDSHOF BRUSSEL, 7^e Kamer,

Recht sprekend op tegenspraak, dit na beraadslaging.

Het arbeidshof stelt vast dat de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken en in het bijzonder artikel 24 van deze wet, werd gerespecteerd.

Gelet op het mondeling advies van advocaat-generaal N. Van den Brande, waarop repliek voor de RVA,

Verklaart het hoger beroep van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening tegen het vonnis van 2 december 2019 van de arbeidsrechtbank Leuven, 2^e kamer, in de zaak met AR nr. 19/410/A, ontvankelijk en gegrond in de volgende mate.

Vernietigt het aangevochten vonnis, behalve in zoverre het de vordering ontvankelijk verklaart en de begrote kosten ten laste legt van appellante.

Bevestigt de bestreden beslissing van 7 juni 2019 van appellante, genomen ten aanzien van geïntimeerde.

Acteert dat appellante om billijkheidsredenen niet tot terugvordering zal overgaan van de door geïntimeerde ontvangen onderbrekingsuitkeringen met betrekking tot de periode van 1 oktober 2018 tot en met 31 maart 2019.

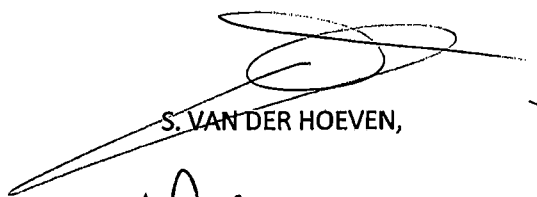
Veroordeelt appellante op grond van artikel 1017, 2^e lid Ger. W. tot de kosten van het geding in graad van hoger beroep, aan de zijde van appellante niet te vereffenen aangezien ze te haren laste blijven en aan de zijde van geïntimeerde vereffend op het bedrag van 174,94 € aan rechtsplegingsvergoeding.

Legt de bijdrage van 20,00 € voor het Begrotingsfonds voor de juridische tweedelijnsbijstand zowel in eerste aanleg als in graad van hoger beroep, overeenkomstig artikel 1017, 2de lid Ger. W. ten laste van appellante.

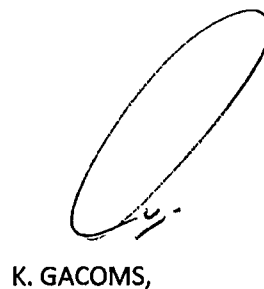

Aldus gewezen en ondertekend door de zevende kamer van het Arbeidshof te Brussel, samengesteld uit :

M. COMPERNOLLE, raadsheer m.o.,
L. ARDIES, raadsheer in sociale zaken, werkgever,
K. GACOMS, raadsheer in sociale zaken, werknemer-arbeider,
Bijgestaan door S. VAN DER HOEVEN, griffier

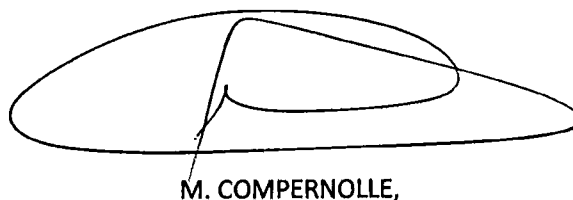
S. VAN DER HOEVEN,

K. GACOMS,

L. ARDIES,

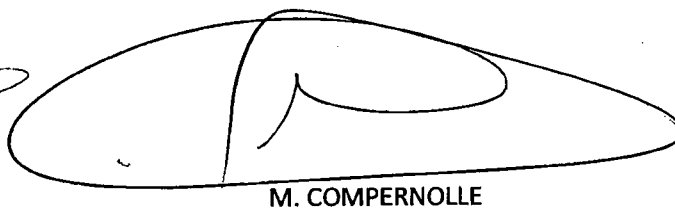
M. COMPERNOLLE,

en uitgesproken op de openbare terechtzitting van 14 januari 2021 door

M. COMPERNOLLE, raadsheer m.o.,
S. VAN DER HOEVEN, griffier

S. VAN DER HOEVEN,

M. COMPERNOLLE

